

Skolenes landsforbund

Skuvllaid riikkalihttu njuolggadusat

Jahkečoahkkináigodat 2021 - 2025

SISDOALLU

1. Kap.

Skuvllaid riikkalihttu obbalaš njuolggadusat,

Searvvi organisašuvdnaladđasat ja miellahtut	5
§ 1 Obbalaččat njuolggadusaid birra	5
§ 2 Njuolggadusaid duikon ja nákkuid mearrideapmi	5
§ 3 Searvvi doaimbasuorgi	5
§ 4 Skuvllaid riikkalihttu organisašuvdnaladđasat	5
§ 5 Ulbmil	5
§ 6 Sierraorganisašuvnna	6
§ 7 Miellahttuvuohta	6
§ 8 Luohtámušolbmuid ja bargiid jávohisvuodageasku	7
§ 9 Sohkahealderen	7
§ 10 Váldokantuvra, fitnodattevdnen ja hálddašeapmi	7
§ 11 Rehketoallu, revišuvdna ja dárkkistalávdegoddi	8
§ 12 Miellahttomáksu Skuvllaid riikkalihttu	8
§ 13 Tariffagáibadusat ja tariffadivvumat	9
§ 14 Tariffaevttohusaid jienasteapmi	9
§ 15 Bargoheaitta	9
§ 16 Doarjja barogheaitaga vuolde	10
§ 17 Gižžofoanda	10
§ 18 Vuodđojienasteapmi	10

2. Kap.

Lihtu guovddáš orgánanat main lea mearridanvái	10
§ 19 Riikkačoahkkin	10
§ 20 Riikkačoahkkima stivrensuorgi	11
§ 21 Eahpedábalaš riikkačoahkkin	12
§ 22 Riikkastivra	12
§ 23 Riikkastivrra stivrensuorgi	12
§ 24 Lihttostivra	13
§ 25 Lihttostivrra stivrensuorgi	13

3. Kap.

Báikkálaš organisašuvdnaladđasiid njuolggadusat	14
Fylkkaserviid njuolggadusaid	14
§ 26 Ásaheapmi	14
§ 27 Barggut	14
§ 28 Miellahttomáksu ja ekonomija	14
§ 29 Ovddastusgoddečoahkkin	14
§ 30 Eahpedábalaš ovddastusgoddečoahkkin	14
§ 31 Fylkkastivra	15
§ 32 Fylkkaserviid heaittiheapmi	15

Serviid njuolggadusat	15
§ 33 Ásaheapmi	15
§ 34 Doaimmat	15
§ 35 Miellahttomáksu ja ekonomija	15
§ 36 Jahkečoahkkin	15
§ 37 Eahpedábalaš jahkečoahkkin	16
§ 38 Miellahttočoahkkin	16
§ 39 Searvvi stivra	16
§ 40 Searvvi heaittiheapmi	16

Klubbaid njuolggadusat.....	16
§41 Klubba ásaheapmi	16
§42 Doaimmat	16
§43 Ekonomija.....	16
§44 Jahkečoahkkin	16
§45 Eahpedábálaš jahkečoahkkin	16
§46 Miellahttočoahkkin	17
§47 Klubbastivra	17
§48 Heaittiheapmi	17

4. Kap.

Fágabláddi, lávdegottit ja ruovttusiiddut	17
§49 Fágabláddi, ruovttusiiddut ja sosiála mediat	17
§50 Siehtadallanlávdegoddi.....	17
§51 Organisašuvdnalávdegoddi	17
§52 Oahpahaspolitihkalaš lávdegoddi	17
§53 Penšuvdnalávdegoddi	18
§54 Sámepolitihkalaš lávdegoddi	18

5. Kap.

Njuolggadusat	18
----------------------------	-----------

1. Kap.

Skolenes landsforbund, Skuvllaid riikkalihttu, lihtu organisašuvdnalađđasiid ja miellahtuid obbalaš njuolggadusaid

§ 1 Obbalaččat njuolggadusaid birra

Skuvllaid riikkalihttu riikkačoahkkien lea mearridan daid njuolggadusaid 2021:s.

A - Heaittiheapmi - rievdadeapmi

Njuolggadusaid sáhtta dušše Skuvllaid riikkalihttu riikkačoahkkien mearrádusa vuodul heaittihit dahje rievdatit.

B - Sierranjuolggadusat

Jus okta organisašuvdnalađas gávnnaha dárbašlašžan, de sáhtta dat mearridit lasáhusa daidda njuolggadusaide iežas doibmii. Lihttostivra/riikkastivra galgá dohkkehit daid.

§ 2 Njuolggadusaid dulkon ja nákkuid mearrideapmi

Daid njuolggadusaid dulkoma ja nákkuid čadnon njuolggadusaide ii sáhte geahččalit siviila duopmo-stuoluin. Daid mearrida lihttostivra ja váidnriekti lea riikkastivrii.

Organisašuvnnalaš nággogažaldagat mat eai leat njuolga čovdovuvvon njuolggadusain mearriduvvojit seamma láhkái.

§ 3 Lihtu doaibmansuorgi

Skuvllaid riikkalihttu, mii lea ovttahttojuvvon Riikkaorganisašuvnnain Norggas (LO:in), lea riikkaviidosas ovttaštus mii organisere bargiid, studeantaid, oahppo-, oahpahuš- ja bajásšaddansuorggis, ja ealáhahkii báhcán olbmuid mat leat leamaš bargoeallimis.

§ 4 Skuvllaid riikkalihttu organisašuvdnalađđasat

Lihtu organisašuvdnalađđasat leat:

1. Riikkačoahkkien
 2. Riikkastivra
 3. Lihttostivra
 4. Fylkkasearvvit
 5. Searvvit
 6. Klubbat
 7. Fásta lávdegottit
- Organisašuvdnalávdegoddi
 - Oahppopolitiikhalaš lávdegoddi
 - Penšuvdnalávdegoddi
 - Sámeolitiikhalaš lávdegoddi

Dasa lassin sáhttet lihtus leat guovddáš ja báikkálaš ad hoc-lávdegottit jus lea dárbu.

§ 5 Ulbmil

Skuvllaid riikkalihttu ulbmil lea:

- Organiseret miellahtuid lihtu doaibmasuorggi siskobealde ja ásahtit fylkkaserviid, serviid, klubbaid ja lávdegottiid.
- Dáhkidit ja buoridit miellahtuid bálká-, bargo- ja penšuvdnaeavttuid.
- Veahkehit miellahtuid virgádeittiin, eretcealkkedettiin ja nákkuin bálká- ja bargodiliis.
- Sihkkarastit miellahtuide duohta mielráđđenrievtti ja váikkuheami bargodilláseaset.
- Áicat ahte dat fylkkasearvvit, searvvit, klubbat ja lávdegotti mat leat searvvit jodihuvvojit oktasaš njuolggadusaid mielde, vai solidáralaš ovttašdoaibman gaskal fylkkaserviid, serviid, klubbaid lávdegottiid buvttiha soabalašvuoda ja fámu bargui ovddidit miellahtuid fágaláš, sosiálalaš ja kultuvrralaš beroštumiid.
- Ángjiruššat ahte fágaorganisašuvdna álo lea friddja ja sorjjasmeahtton.
- Ángjiruššat oahppovuogadaga mas On:a olmmošvuogatvuodajulggáštus mii ilmmat 1948:s lea guoddi árvovuoddu, ja man mihtomearri lea servodat man dovdomearkkat leat dáseárvu, oktasašárvu ja solidaritehta gaskal olbmuid ja olmmošjoavkkuid sihke nátionála ja internasionála dásis.

§ 6 Sierraorganisašuvnnat jna.

Eai galgga ášahuvvut sierraorganisašuvnnat, seallat, joavkkut dahje akšuvdnalávdegottit mat ángiruššet fámuhttit daid dábálaš ášahuvvon ja vállejuvvon ášahusaid lihtu siskkobealde dahje ovdđit ulbmiliid mat eai leat lihttu gullevaččat.

§ 7 Miellahttuvuohta

A - Miellahtuid sisaváldin

1. Buot báikávuostaiváldit geain lea váldovirgi doaibmasuorggi siskkobealde mii maid § 3 mearrida ja studeanttat geat váldet oahpu dakkár váldovirgái, ja geat dohkkehit lihttu mearrádusaid, sáhttet šaddat lihttu miellahttun. Seamma guoská bargoohciide ođđa virggiide. Spiehkastagat leat: Olbmot geat leat fárus dahje ovddastit poliitihkalaš bellodaga dahje organisašuvnna mas lea nazisttalaš, fascisttalaš dahje nállevalaheaddji prográmma. Seamma guoská sidjiide geat leat váldán barggu dohkkehuvvon bargoheaitaga vuolde dahje leat lihccojuvvon fágaserviin mat leat fárus LO:s. Sin ii sáhte váldit miellahttun lihttostivrra earenoamáš mearrádusa haga. Streaika-dahje cakkusrihkkut eai sáhte gudege dilálašvuodas šaddat miellahttun ovdal go leat soahpan lihtuin masa ášši gullá.
Miellahttuvuohta lea fárus go lea registrerejuvvon lihttui. Jus addá boasttu dieduid dahje ii atte dieduid main lea mearkkašupmi miellahttuvuhtii go váldojuvvu miellahttun, ja dan láhkái dájuha lihtu, de sáhtta miellahttuvuođa rievdadit almmá geatnegasvuoda haga oazžut máksujuvvon miellahttomávssu maŋas. Ovdal go dat rievdaduvvo, de ferte son beassat čilget oainnuis.
2. Sisadiedieapmi lihttui ferte leat čálalaš.
3. Go diediha sisa šaddá miellahttun báikkálaš organisašuvdnaláddasa bokte, Báikkiin gos lihtus ii leat searvi/klubba, šaddá miellahttun njuolga báikkálaš organisašuvdnaláddasa bokte. Báikkiin gos lihtus ii leat searvi/klubba, šaddá njuolga miellahttu fylkkasearvi. Earenoamáš dáhpuhusain sáhtta čadnot searvái njuolga.
4. Lihttostivra mearrida nákkuid maid gusket miellahttuvuhtii. Mearrádusa sáhtta guoddalit LO:i.

B - Miellahtuid rievttit ja geaskkut

1. Miellahttu lea geatnegahtton doaimmahit daid luohttámušdoaimmaid maidda lihttu, fylkkasearvi, searvi dahje klubba válle su.
2. Miellahttu sáhtta cealkit eret válgga lihka guhkes áigái go lea vállejuvvon.
3. Miellahtus lea alddis geasku bearráigeahččat ahte miellahttuvuohta álo lea ornegis.
4. Miellahtus lea geasku diedihit lihttui jus gulahallandiedut leat rievdan.

C - Gudnemearka

Skuvllaid riikkalihttu gudnemearka addojuvvu buot miellahtuide geat leat botketkeahhtá leamaš miellahttun LO:i gullevaš searvvis 25 jagi. Go lea 40 jagi leamaš geažus áiggi leamaš miellahttun addojuvvu LO gudnemearka. Go lea leamaš LO miellahttun 60 jagi botketkeahhtá addojuvvu diploma ja báccáš.

D - Gudnemiellahttu sisaváldin

Lihttostivrra mearrádusa mielde sáhtta riikkačoahkkkin riikkastivrra rávvaga mielde mearridit váldit sisa gudnelahttun miellahttu gii lea dahkan lihttui earenoamáš stuorra bálvalusaid.

E - Orru vuoigatvuodát miellahtuide

1. Miellahttu geat mátkkoštii eret riikkas, sáhttet ohcat lihtus bisuhit miellahttuvuodaset orru rivttiiguin. Jus orru vuoigatvuodaid ohcamuš dohkkehuvvo ii dárbaš miellahttu máksit miellahttomávssu muhto ferte almatge máksit kollektiivvalaš dáhádusaid.
2. Go dakkár miellahttu máhccá, de leat sus seamma rievttit lihtus go ledje go mátkkoštii olgoriikii. Dát rievttit gustogohtet seamma beaivvi go lihttu lea registreren ahte miellahttu lea máhccan.
3. Buot orru vuoigatvuoda ohcamušaid mearrida lihtu hálddahus.

F - Sirdin olgoriika lihtus

Miellahttu geat unnimusat 3 mánu leat gullan olgoriika lihtuide maiguin lihtus lea lotnolas šiehtadus, váldojuvvot sisa lihtui go eavttut muđui leat sajis. Dakkár miellahttu ožžot ollislaš rivttiid dan áiggi rájes go organiserejedje iežaset.

G - Miellahtuid sirdin gaskal LO-serviid

1. Sáhtttá sirdit miellahtuid ovtta lihtus nubbái RO (LO) siskkobealde. Dakkár dáhpáhusain fertejit miellahtot deavdit RO (LO) mearrádusaid sirdineavttuid. (Gč. RO (LO) mearrádusaid).
2. Go sirdá eret RO(LO) searvvis dahje eará RO (LO) searvá de ferte sáddet dieđu Skuvllaid riikkalihttui oažžun dihte guitte.
3. Go sirdá oažžu miellahttu ovtta manu buot rivttiid lihtus miellahttuvuođas ektui ovddeš RO (LO) searvvis.
4. Sirdima galgá dahkat ovdal 2 mánu lea gollan maŋŋil go miellahttu lea barggu váldán siskkobealde eará lihttu doaimasuorggi.

H - Eretdieđieapmi

Miellahtut galget sáddet čálalaš dieđu lihttui go diedihit iežaset eret. Lihttu addá dieđu bálkadoaimmaheaddjái bissehít miellahtomávssu ja dáhkádusmávssu geassima bálkkás. Eretdieđieapmi gusto nuppi olles mánu rájes maŋŋil.

I - Miellahtuid/luohttámušolbmuid lihccun

1. Miellahtut/luohttámušolbmot, mat bidjet iežaset alleii go lihttu dahje LO njuolggadusaid dahje mearrádusaid, dahje eará láhkái láhtte organisašuvdnii dahje lihttu miellahtuide vahágin, sáhtttá lihccut miellahttuvuođas lihtostivrra mearrádusa mielde. Galgá jearrat ráđi bálkkálaš organisašuvdnalađđasis. Sáhtttá lihccut, juogo mearri áigái (suspenšuvdna) dahje agi beaivái (eksklusuvdna). Dakkár lihccuma sáhtttá mánu maŋŋil go lea ožžon čálalaš dieđu, almmá maŋŋonanváikkukhusa haga, guoddalit riikastivrii. Guoddaleaddji bealis lea riekti deaivat ja/dahje ovddastit ja bealušit iežas áššis dan organisašuvdnalađđasa ektui mii dakkár lihccuma maŋŋil dahká mearrádusa.
2. Lihccojuvvon miellahtut fertejit máksit miellahttomávssu dan áiggis go leat lihccojuvvon, muhto sis ii leat vejolašvuohta oassálastit searvvi čoahkkimiidda.
3. Lihccun miellahttuvuođas mielddisbuktá álo ahte miellahttu masset buot luohttámušdoaimmaid fágalihkadusas ja eaige beasa searvat lihttu čoahkkimiidda.

J - Oalge-miellahttuvuohta

RO (LO) miellahtut geain lea eará váldobargoaddi ja virgi SL organisašuvdnasuorggis, sáhttet oažžut oalge-miellahttuvuođa SL, dahje sáhttet válljet dábálaš miellahtuvuođa. Oalge-miellahttuvuođas eai leat kollektiiva dáhkádusortnegat.

Oalge-miellahtut:

1. ožžot dábálaš rivttiid klubbas, searvvis, fylkkasearvvis ja lávdegottiin.
2. eai sáhte válljejuvot lihttu riikkačoahkkimii, riikastivrii ja lihtostivrii.
3. mákset miellahttomávssu mearrádusaid § 12.1 mielde virgái/virggiide várás skuvladoaimmas/oahpahusas Skuvllaid riikkalihttui.

§ 8 Lihtu luohttámušolbmuid ja bargiid jávohisvuodageasku

Buot lihtu luohttámušolbmui ja bargiin lea jávohisvuodageasku áššiin mat gusket ovttaskas miellahtuide. Lihtu luohttámušolbmui ja bargiin ii leat lohpi addit dieđuid ovttaskas miellahtuid miellahtu miehtama haga.

(Veard. Almmolaš hálddašeami ja jávohisvuodá dábálaš njuolggadusaid.)

§ 9 Sohabealerrren

Válggain riikkačoahkkimii, buot stivrejeaddji orgánaide ja lávdegottiide buot organisašuvdnalađđasiin geavahuvvo sohabealerrren. Unnimusat 40 % goappáge sohabealis galgá leat ovddastuvvon jus lea vejolaš.

§ 10 Váldokantuvra, fitnodatevdnen ja hálddašeapmi

1. Lihtu váldokantuvra lea Oslos.
2. Lihtu stivra mearrida gii sáhtttá geatnegahttit lihtu.
3. Lihtu galgá bidjat ruđaidis bänŋkui. Ruđat mat geavahuvvojit oastit bistevas opmodaga ja ossosiid tevdnemii fitnodagain main lihtus lea beroštupmi leat mieleaiggát, galget biddjojuvot riikastivrra mearrádusa mielde.
4. Lihtostivra ferte álo áiggis oaidnit ahte lihtu ruđat biddjojuvvojit nu ahte daid boahhtevas dáhpáhusain sáhttet realiserejuvot johltilt.

§ 11 Rehketdoallu, revišuvdna ja dárkkistanlávdegoddi

A - Rehketdoallu

1. Váldoulbmil rehketdoaluin lea addit miellahtuide ipmárdusa lihtu ekonomalaš doaimmaid ja dili birra.
2. Lihtu galgá juohke jagi bidjat ovdan jahkerekhetdoalu ja jahkediédáhusa. Lihtostivra galgá vuolláičállit jahkerekhetdoalu ja jahkediédáhusa. Rehketdoallu, jahkerekhetdoallu ja jahkediédáhus galget muđui čuovvut daid njuolggadusaid mat leat mearriduvvon rehketdoallolágas.

B - Revišuvdna

1. Searvvi rehketdoalu reviderema galgá stáhtadohkkehuvvon revisor dahje stáhtadohkkehuvvon revišuvdnafitnodat doaimmahit.
2. Revišuvdna galgá dahkkojuvvot gustojeaddji, buori rehketdoallodábiid ja bagadusa mielde maid RO (LO) lea mearridan.
3. Dilliid maid revisor lea cuiggodan lihtui galget boahit ovdan revišuvdnabeavdegirjiis ja áimmahuššot ovttas beavdegirjiin.

C - Dárkkistanlávdegoddi

1. Dárkkistanlávdegoddi lea riikacoahkkima dárkkistanorgána.
2. Dárkkistanlávdegoddi galgá bearráigeahččat lihtu doaimma ja gozihit ahte lihtu čuovvu lágaid ja lánhanjuolggadusaid, ja iežas mearrideaddji orgánaid mearrádusaid, ja dasa lassin dábálaš organisašuvvnalaš bargodábiid.
3. Dárkkistanlávdegoddi galgá dárkkistit tariffacielggademiid vuodđojenastemiid.
4. Dárkkistanlávdegoddi sáhtá álo áiggis gáibidit oažžut lihtu beavdegirjiid ja dokumeantaid biddjojuvvot iežas ovdii ja gáibidit ahte luohttámušolbmot ja bargit addet daid dieđuid maid lávdegoddi oaivvilda dárbašlašžan vai lávdegoddi sáhtá doaimmahit iežas ámmáha.
5. Dárkkistanlávdegoddi galgá barggustis čuovvut daid mearrádusaid mat leat dábálašbagadusas lihtuid dárkkistanlávdegottiide.
6. Dárkkistanlávdegoddi galgá čállit beavdegirji čeahkkimiinnis.
7. Dárkkistanlávdegoddi galgá addit dieđáhugas daid orgánaide mat gieđahallet jahkediédáhusa ja rehketdoalu.
8. Dárkkistanlávdegodtiis lea hupman- ja evttohanriekti lávdegotti bargui gulli áššiin.

§ 12 Miellahttomáksu skuvllaid riikkalihttui

A - Miellahttomáksu ja máksin

1. Miellahttu mákset 1,35 % brutto bálkkás miellahttomáksun. Riikkastivra mearrida bajimuš dási miellahttomávssus. Buot fylkkaserviide máksojuvvu vuodđosupmi mii lea 50 000 ru manás, ja dasa lassin, unnimusat 10 % máksojuvvon miellahttomávssuin. Norlánddas, Romssas ja Finnmarkkus máksojuvvu unnimusat 15 % máksojuvvon miellahttomávssuin manás fylkkasearvvi organisašuvdnalađđasi. Foandasajušteapmi gižžofondii galgá leat 2 % obbalaš miellahttomávssus gitta dassázii og unnimusgáibáduš man stuoiris gižžofonda galgá leat RO (LO) njuolggadusaid mielde, lea devdojuvvon.
2. Riikkačoahkkin, riikkastivra dahje lihtostivra čállá eahpedábálaš miellahttomávssu* go áiti moivvi geažil lea sávahahtti nannet lihtu gižžoráhkkanearmi. (* Geaħa maididdá §§ 28 ja 35 - liige miellahttomávssu čáliheapmi fylkaserviin ja serviin).
3. Dábálaš ja eahpedábálaš miellahttomávssu, galgá, go lea šiehtaduvvon guoskevaš bargoadiin, geassit bálkkás ja máksit lihtui miellahttomávssu máksima njuolggadusaid mielde. Go miellahttomávssu ii sáhte geassit bálkkás, de galgá miellahttu máksit miellahttomávssu lihtui gustojeaddji njuolggadusaid mielde. Mávssut kollektiivvalaš dáhkadusortnegiidda gáibiduvvojit ovttas miellahttomávssuin.
4. Galgá máksi miellahttodivada buot mánuid ovdas jagis.
5. Miellahttu gii šaddá pensionistan agi dahje bargonávccahisvuoda geažil ii dárbaš máksit miellahttomávssu go dieđiha lihttokantuvrii. Miellahttu geat leat pensionistat agi dahje bargonávccahisvuoda geažil, mákset jahkásaš submi gokčat dieđuid, kollektiivvalaš dáhkadusaid ja áššemeannudeami pensionistaide. Miellahttu geat jotket virggisteaset vuostáiválddedettiin ahkepenšuvnna, mákset dábálaš miellahttomávssu bálkkás. Riikkastivra mearrida jahkásaš mávssu.
6. Go geassáda bissehuvvo miellahttomáksu easka nuppi mánu loahpas maŋŋil go geassádeapmi lea vuostáiváldojuvvon.
7. Njuolga čadnojuvvon miellahttu mákset seamma miellahttomávssu go miellahttu mat leat čadnon serviide.

8. Studeanttat mákset jahkásaš submi maid riikkastivra mearrida gokčat muhtun muddui diehtjouhkima ja kollektiiva dáhkádušaid.

B - Luvven miellahttomávssus

1. Áigodagain goas ii leat bálká luvvejuvvojit miellahtut máksimis miellahttomávssu, jus buozan-vuohta, áhpehisvuođa- ja fuolahusvirgelohpi, bargguhisvuohta, bargobisseheapmi, militeara- dahje siviilabálvalus lea sivvan dasa. Ferte máksit kollektiiva dáhkádušaid. Go vázzá skuvlla mii bistá vuollel jahkebeali ja lea virgelohpi mii bistá lihka guhká bálká haga váldovirggis sáhtá maiddái luvvejuvvot miellahttomávssus.
2. Miellahtut geain lea virgelohpi bálká haga váldovirggisteaset váldit oahpu, ja oahppu bistá jahkebeali dahje guhkit, besset doalahit dábálaš miellahttuvuođaset, muhto mákset jahkásaš submi maid riikkastivra mearrida gokčat diehtjouhkima ja kollektiiva dáhkádušaid.
3. Miellahtut geat leat aitto váldán oahpu, luvvejuvvojit miellahttomávssus vuosttaš bargojagi manjil go leat loahpahan vuoddoahpu. Dát miellahtut mákset kollektiiva dáhkádušaid. Eavttuid luvvejuvvot miellahttomávssus njuolggadusaid mielde mat leat namuhuvvon, ferte duodašit lihttu dás.

C - Mávsseskeahtes miellahttomáksu

Jus miellahtus lea mávsseskeahtes miellahttomáksu eambo go 3 mánu ovddas almmá lihtostivrra miehtama haga, sáhtá su sihkkut miellahttun lihtus. Galgá váldit oktavuoda báikkálaš organisašuvdnaladdasiin ovdal go sihku su.

§ 13 Tariffagaibáduš ja tariffarievdadusat

1. Jus lihtostivra gaibida odđa tariffašiehtadusa, de ferte O (LO) čállingoddi dohkkehit dan ovdagihiti.
2. Saji sáhtá cealkit eret go LO čállingoddi lea dohkkehan dan 1. čuoggá mielde.
3. Jus ii válgan šiehtadallamiiguin dahje soabahemiin, ja lihttu áigu álggahit bargoheaitaga, de ferte viežžat dohkkeheami RO (LO) čállingottis.
4. Báikkálaš tariffagaibádušat ja nággoáššit gieđahallojuvvojit váldošiehtadusaid ja váldotariffašiehtadusaid mielde.
5. Fylkkasearvi/searvi/klubba mii lea čadnojuvvon lihttui ii sáhte ovddidit gaibádusa ášahit tariffašiehtadusa dahje cealkit eret tariffašiehtadusa almmá searvi ja LO dohkkeheami haga. fylkkasearvi/searvi/klubba iige sáhte iešheanalaččat cealkit eret saji dahje álggahit bargoheaitaga.

§ 14 Tariffaevttohusaid jienasteapmi

1. Tariffaevttohusa galgá dábálaččat bidjat ovdan daid miellahtuide geaidda beroštupmenággu guoská. Jienasteami boadus galgá čájehit miellahtuid dáhtu.
2. Jus eanetlohku dain miellahtuin geaidda beroštupmenággu guoská leat miehtan evttohussii jienasteamis, lea dat dohkkehuvvon. Jus eanetlohku lea jienastan vuostá lea dat hilgojuvvon.
3. Jus 2. čuoggá eaktu ii leat devdojuvvon, ii geatnegahte jienasteapmi earret go jus 2/3 oassi dahje eambo miellahtuin geaidda beroštupmenággu guoská, leat oassálastán jienasteamis.
4. Jus unnit go 2/3 oassi lea oassálastán jienasteamis ja 2. čuoggá eaktu ii leat devdojuvvon, sádde lihtostivra dieđu jienasteami birra mearrádusevttohusain RO (LO) čállingoddái mearrádus-evttohusa berre go dohkkehit vai hilgut evttohusa.
5. Jus tariffalihkadus maiddái fáttmasta eará RO (LO) servviid, de galgá čuovvot LO njuolggadusaid mearrádusaid.
6. Vuodđojienasteapmi dahkkojuvvo elektrovnnalaččat.
7. Buot miellahtuin bargosajiin maidda tariffašiehtadus guoská lea riekti searvat odđa tariffašiehtadusa jienasteapmái.
8. Klubba/searvi/ fylkkasearvi/ čoahkkimiin mat gieđahallet tariffagažaldagaid, sáhttet miellahtut eará servviin geaidda tariffagažaldat guoská oassálastit, jus sis lea riekti doalahit miellahttuvuođaset eará LO-searvvis. Dakkár miellahtuin ii leat jienastanriekti.

§ 15 Bargoheaitta

1. Go lea lea mieđihuvvon álggahit bargoheaitaga, dahje jus lockout lea diedihuvvon, galget dat organisašuvdnaladdásat maidda bargobissáneapmi guoská váljjet bargoheaitta- dahje lockout lánvegotti. Fylkkastivra bidjá johtui dan dárkkistusa mii lea dárbbášlaš bargoheaitaga vuolde.
2. Nu guhká go bargoheaitta bistá, ii galgga oktage váldit barggu fitnodagain maidda bargoheaitta guoská dahje fitnodagain gos lea julggaštuvvon sympatijjaakšuvdna ollásit. Jus miellahtut váldet eará barggu, de fertejit addit dieđu fylkkastivrii. Nu guhká go miellahtuin lea dakkár bargu de

gáhččá ruhtadoarjja eret.

3. Lihttostivra mearrida juohke áidna dáhpáhusas galget go bargoheaitta- dahje cakkusrihkkuid namat almmuhuvvot.
4. Ii oktage organiserejuvvon bargi galgga ohcat ohcat barggu maŋŋil loahpahuvvon lobálaš bargoheaitta dahje lockouta ovdal go buot miellahtut ášahusas geat ledje fárus bargoheaitagis leat ožžon barggusteaset maŋás. Sutmje guhte váldá barggu mii rihkku dan, čuočá dat mii lea mearriduvvon 2. čuoggás dan paragrafas. Lihttostivra sáhtá spiehkastit earenoamáš dáhpáhusain.
5. Bargoheaitaga ii galgga dábálaččat heaittihit ovdal go dat organisašuvdnaladđasat mat leat beroštupmebealit das, leat buktán cealkámuša. Organisašuvdnaladđasat eaige sáhte loahpahit bargoheaitaga ovdal go lihttostivra lea miehtan.
6. Dušše miellahtuin geaidda beroštupmenágggu guoská, lea jienastanriekti gažaldagas galgá go álggahit, loahpahit dahje joatkit bargoheaitaga.
7. 14. § njuolggadusaid galgá čuovvut buot jienastemiin.

§ 16 Máksu bargoheaitaga vuolde

1. Bargoheaitta álggahuvvon nugo lea mearriduvvon dain njuolggadusain addá buot miellahtuide rievtti ruhtadoarjagii. Lihttostivra mearrida ruhtadoarjaga.
2. Jus galgá leat riekti oažžut ruhtadoarjaga ferte iešguhtege miellahttu leamaš barggus dalle go bargoheaitta álggii, ja máksán miellahttomávssu lihttui mii čadnon LO:i unnimusat 2 mánu ovdal go bargoheaitta biddjojuvvui johtui.
3. Lihttostivra mearrida goas rájes ruhtadoarjja galgá máksojuvvot.
4. Miellahtuin geat ledje buohccit dalle go bargoheaitta álggahuvvui, lea geatnegasvuohta oažžut ruhtadoarjaga dan beaivvi rájes go dieđihuvvo dearvvašin go buktet doavtterduodaštusa. Miellahttu geat ledje čáliuvvon militearabálvussii dahje geain lei virgelohpi báikkáin eará sivaidda geažil go bargoheaitta álggahuvvui, ožžot ruhtadoarjaga dan beaivvi rájes go dimitterejedje dahje livčče galgan álgit fas virgái. Geahča 2. čuoggá bajábealde.
5. Lihtu hálddahus fuolaha ruhtadoarjaga máksima lihttostivrra mearrádusa mielde.

§ 17 Gižžofoanda

1. Lihtus lea geatnegasvuohta gártadit gižžofoandda mii lea RO (LO) mearrádusaid mielde.
2. Gižžofoanda ruđa galgá lágjidit nu ahte ii masse árvvu, muhto seammás jođánit sáhtá adnit ruhtadoarjagiidda go dilálašvuohta gáibida.

§ 18 Vuodđojenasteapmi

1. Lihttostivra sáhtá mearridit vuodđojenasteami deatalaš áššiin. Lihttostivra mearrida guđe njuolggadusaid mielde vuodđojenasteapmi galgá dahkkojuvvot. Tariffagažaldagaid vuodđojenastemiin gusto § 14.
2. Jienasteapmi galgá fátmastit buot lihtu miellahtuid dahje miellahtuid dihto organisašuvdnaladđasiin.
3. Earret daid áššiid maid § 14 namuha, gáibiduvvo ahte unnimusat 1/3 oassi miellahtuin geaidda ášši guoská leat oassalastán jienasteamis jus boađus galgá leat mearrideaddji. Nuppegeziid lea jienasteapmi ráddeaddin lihttostivrii.

2. Kap.

Lihtu govoddáš mearrideaddji orgánat

§ 19 Riikkačoahkkin

1. Riikkastivra lea bajimus orgána lihtus. Dábálaš riikkačoahkkin galgá dollojuvvot juohke njealját jagi (áinnas seamma jagi go RO (LO) kongreassa). Báikki ja áiggi mearrida riikkastivra. Riikkačoahkkin berre dollojuvvot gidđajahkebealis.
2. Galgá gohččojuvvot riikkačoahkkinii 6 mánu ovdal go dollojuvvu. Gohččun sáddejuvvu fylkkaserviide ja serviide.
3. Klubbain, serviin, fylkkaserviin, lihttostivrras, riikkastivra ja lávdegottiin lea riekti buktit árvalusaid riikkačoahkkinii, Árvalusat fertjit leat joavdan lihttostivrii maŋemusat 5 mánu ovdal riikkačoahkkinima. Árvalusain rievdadit prinsihppa- ja doaibmaprogámma ja mearrádusaid galgá leat ráhkkaneeaddji gieđahallan lávdegottiin. Lávdegotit bidjet ovdan evttohusa riikastivrii, mii fas addá mearrádusevttohusa riikkačoahkkinii. Organisašuvdnaladđasiid evttohusat maid eai váldojuvvu fárrui evttohusaide mat váldojuvvojit

fárrui mearrádusevttohusii riikkastivrii, mii fas buktá mearrádusevttohusa riikkačoahkkimii. Organisašuvdnaladdásiid evttohusaid mat eai váldojuvvo mielde evttohusii maid riikkastivra ovddiva riikkačoahkkimii, sáhtá ovddivit ođđasit riikkačoahkkimis.

4. Evttohusvuođđastustu, čoahkkinnortnet, riikkastivrra mearrádusevttohusat ja sáddejuvvon evttohusat galget sáddejuvvot válljejuvvon sátaolbmuid, servviide, fylkkaservviide, riikkastivrii ja lávdegottiide manjemusat 2 mánu ovdal riikkačoahkkima.
 5. Riikkačoahkkimis leat válljejuvvon áirasat ja riikkastivrra miellahtut. Lihttočállit, ja Skuvllaid riikka-searvvi áirras RO (LO) nuoraidlávdegottis bohtet riikkačoahkkimii hupman- ja evttohanrivttiin.
 - a) Áirasiid lohku rehkenastojuvvo dan vuodul man olu miellahtut iešgudege fylkkasearvvi leat, geat leat doaimmahan geatnegasvuodaideaset dahje ožžon friddja miellahttomávssu § 12 mielde. Rehkenastima vuodđun biddjojuvvo lagamus olles kvartála ovdal go galgá gohččut riikkačoahkkimii.
 - Ovdastannjuolggadusat leat čuovvovaččat:
 - Gitta 200 miellahtu rádjái addá 3 áirasa.
 - Gaskal 201-300 miellahtu addá 4 áirasa.
 - Gaskal 301-400 miellahtu addá 5 áirasa.
 - Gaskal 401-500 miellahtu addá 6 áirasa.
 - Gaskal 501-600 miellahtu addá 7 áirasa.
 - Gaskal 601-700 miellahtu addá 8 áirasa.
 - 701 gitta 800 miellahtu addá 9 áirasa.
 - Gaskal 801-900 miellahtu addá 10 áirasa.
 - Gaskal 900-1000 miellahtu addá 11 áirasa.
 - Ja viidáseappot 1 áirras juohke álggahuvvon 200 miellahtus.
 - b) Válljehahti áirrasin lea dušše soames gi lea leamaš miellahtu lihtus mii lea ovtastuvvon LO: i unnimusat jagi ovdal go riikkačoahkkinn dollojuvvo.
 - c) Fápmuduskovvi sáddejuvvo lihtui ovdal biddjojuvvon áigemearri dievvá. Skovvi galgá sisttisoallat válljejuvvon áirasiid namaid ja sierra listtu mas sadjásaáirrasat. Sadjásašlahut gorknot nummarvuoruid mielde go lea healban. Guokte fylkkastivrra miellahtu galget leat vuolláičállán fápmudusa. Fápmuduslávdegoddi maid riikkačoahkkinn lea válljen galgá dutkat fápmudusaid. Lávdegoddi biddjá ovdan mearrádusevttohusas riikkačoahkkimii, mii mearrida loahpalaččat dohkkeha go fápmudusaid.
6. Riikkačoahkkinn mearrida loahpalaš áššelisttu ja čoahkkinnortnega.
 7. Jienasteamis riikkačoahkkimis lea juohke áirasis okta jienat. Áššit mearriduvvojit jienastaneanetloguin. Dakkár dáhpáhusain go leat ovtta mađe jienat, hilgojuvvovot evttohusat. Riikka-stivrra miellahtuin ii leat jienastanniekti áššinn mat gusket ovdasvástádusfriddjavuhtii dain mearrádusain main sii lea leat leamaš fárus riikkastivrra ja lihtostivrra miellahtun. Seamma guoská áššinn mat gusket nákkuide gaskal lihtostivrra ja riikkastivrra mat biddjojuvvojit Ovdan riikkačoahkkimis. Dakkár áššinn lea sis dušše hupman- ja evttohanriekti.
 8. Fylkkasearvi máksá mearriduvvon iežasoasi áirasiiddis ovdas. Riikkačoahkkinn mearrida iežasoasi.

§ 20 Riikkastivrra stivrensuorgi

1. Riikkastivrra galgá giedahallat ja mearridit buot áššiid mat leat čállojuvvon dohkkehuvvon áššelistui. Áššelistus galgá álo čuožžut jahkiedidáhusaid, jahkečoahkkima áigodaga rehketdoaluid ja boahán evttohusaid giedahallan.
2. Riikkačoahkkinn galgá válljet lihttu luohttámušolbmuid, ja maiddáii válljet lihttočállid. Luohttámuš-olbmot galget válljejuvvot earenoamáš válggas 3. čuoggá njuolggadusaid mielde.
3. Galgá válljejuvvot lihtostivrra mas leat lihttojodiheadji, 1. nubbinjodiheadji, 2. nubbinjodiheadji, ja dasa lassinn 6 miellahtu ja 6 várremiellahtu. Ovtta nubbinjodiheadji galgá biddjojuvvot váldo-ovddasvástádus ekonomijjas. Riikkastivrras leat 2 áirasa juohke fylkkas. Earret válljejuvvon lihtostivramiellahtuid válljejuvvovot eará miellahtut riikkastivrii guvttiin persovnnalaš várrelahtuin, vai buot fylkkain lea fásta ovdastustu riikkastivrras. Go vállje riikkastivrra galget unnimusat 40 % goappáge sohka bealis ja iešgudege organisašuvdnasuorggi virgejoavkkuin leat ovdasteaddjit. Fylkkasearvi nammada guokte áirasa ja guokte sadjásačča riikkastivrii. Goappašat sohka bealin galget leat ovdasteaddjit.
4. Go vállje luohttámušolbmuid gáibiduvvo doarjja eanet go 50 % jienain. Jus ii leat olahan dan vuosttaš jienasteamis, jienastuvvo ođđasit ja áirras geas leat unnimusat jienat sihkkovjuvvo. Jienastuvvo ođđasit dassáži go soames áirasin lea ožžon 50 % jienain. Jus leat ovtta mađe jienat gessojuvvo vuorbi.
5. Luohttámušolbmot áiget ođđajagamánu 1. beavvi jus riikkačoahkkinn dollojuvvo 2. jahke bealis ja borgemánu 1. beavvi jus riikkačoahkkinn dollojuvvo 1. jahke beali.

6. Jus lihtostivra- dahje riikkastivramiellahttu välljejuvvo lihttočállin riikkačoahkkináigodagas, de luohpá son lihtostivrras dahje riikkastivrras, ja sadjásašlahttu goarknu miellahtun jienastanrivttiin dan áigodagas. Riikkastivra sáhtá spiehkastit dan njuolggadusas, jus válga guoská ráddjejuvvon áigodahkii.
7. Riikkačoahkkin galgá välljet dárkkistanlávdegotti mas leat 2 miellahtu ja 2 sadjásašlahtu. Lihttu ii galgá máksit dárkkistanlávdegotti miellahtuide ja sadjásašlahtuide fásta bálkká ja álget doibmii njuolga maŋŋil riikkačoahkkima.
8. Riikkačoahkkin galgá välljet miellahtuid eará lávdegottiide lihtus.
9. Riikkačoahkkin galgá välljet áirasiid ja sadjásašáirasiid LO kongressii ja LO ovddastusgoddá.
10. Riikkačoahkkin galgá gustojeaddji njuolggadusaid mielde välljet miellahtuid ja sadjásašlahtuid stivrii ja RO stáhta (LO Stat) áirrasgoddái ja daid stivrejeaddji RO gielda (LO kommune) orgánaide.
11. Riikkačoahkkin galgá giedahallat lihtu njuolggadusaid ja lihtu prinsihppa- ja doaimaprográmma.
12. Fáhkkaevttohusa rievdadit njuolggadusaid ii sáhte váldit giedahallamii riikkačoahkkimis, jus ii leat oktavuohhta evttohusain mii lea ovddiduvvon dábalaš láhkái.
13. Riikkačoahkkin galgá mearridit buot riidojeardagaid gaskal lihtostivrra ja riikkastivrra, gaskal daid fylkkaserviivid mat leat fárus dahje gaskal serviivid gaskaneaset, jus mearrádušat eai mearrit eará bargovuogi.
14. Riikkačoahkkin galgá mearridit miellahttomávssu mii galgá máksojuvvot lihttu.

§ 21 Eahpedábalaš Riikkačoahkkin

1. Riikkastivra sáhtá gohččut eahpedábalaš riikkačoahkkimii go lea dárbašlaš. Seamma lea lihtostivrras geasku dahkat go Fylkasearvi dahje searvvit mat ovddastit unnimusat beali lihtu miellahtuin lobálaččat gohččojuvvon áirrasgoddečoahkkimis/eahpedábalaš áirrasgoddečoahkkimis gáibidit dan.
2. Berre gohččut eahpedábalaš riikkačoahkkimii unnimusat 15 beaivi ovdal, ja dat sáhtá dušše giedahallat daid áššiid mat ledje sivvan gohččumii.
3. Áirasat eahpedábalaš riikkačoahkkimii leat sii geat leat välljejuvvon maŋemus dábalaš riikkačoahkkimii. Jus áigu molst dahje lasihit ferte Fylkkastivra välljet odđa áirasa gustojeaddji ovddastannjuolggadusaid mielde. (§ 19.5)

§ 22 Riikkastivra

1. Riikkastivra lea lihtu alimus orgána go riikkačoahkkin ii leat čoahkis. Das lea mearridanváldi go unnimusat 2/3 oassi miellahtuin leat sajis.
2. Riikkastivra deaivvada čoahkkinastit nu dávjá go lihtostivra gávnnaha dárbašlašžan, ja unnimusat guovtte geardde jagis. Riikkastivra galgá maiddái deaivvadit go unnimusat bealli riikkastivrra miellahtuin gáibidit dan.
3. Miellahtuin ja gohččojuvvon sadjásašmiellahtuin lea boahtingeasku. Jus okta gii lea gohččojuvvon ii boađe guovtti čoahkkimii maŋŋálaga almma diedikeahhtá dohkálaš healbama, de galgá son lihccojuvvot riikkastivrras, ja várremiellahttu bajiduvvo dalle fásta miellahtun.
4. Riikkastivrra čoahkkimiid galget välljejuvvon láidesteadđjit jodiht. Jus lea ovtta mađe jienat riikkastivrras de lea riikkastivrra jodiheaddji jietna mii mearrida. Go jodiheaddji jávká, guoská dat nubbinjodiheaddjái.
5. Riikkastivrras lea lihtostivrra miellahtuin jienastanriekti buot áššin earret jahkediedáhusa ja rehketdoalu.
6. Go oktage riikkastivrra välljejuvvon miellahtuin guodđá lihtu, de váldá áirasa várremiellahttu su sáji riikkačoahkkináigodagas mii vel báhcá.
7. Lihttu gokčá mátkegoluid, borramuša ja masson bargodietnasa riikkastivrra čoahkkima oktavuodas.
8. Lihtostivrra čállit ja Skuvllaid riikkalihttu áirras RO (LO) nuoraidlávdegoddi bohtet riikkastivrii hupman ja evttohanrivttiin. Áirrasgottis masa leat välljejuvvon doaimmaheaddjit lea riekti leat doppe hupman- ja evttohanrivttiin.
9. Lihttojodihtus ja lihttočállit besset leat fárus buot fylkasearvvi ja serviivid čoahkkimiin ja eará orgánain, hupman- ja evttohanrivttiin, muhto ii jienastanrivttiin.
10. Dárkkistanlávdegoddi boahhtá guvttiin áirasiin riikkastivrii.

§ 23 Riikkastivrra stivrensuorgi

Riikkastivra galgá:

1. Giedahallat ja gaskaboddošaččat dohkkehit jahkediedáhusa vássán jagi rehketdoalu ja revišuvdnadiedáhusa ja ja boahhte jagi bušeahta.

2. Giedahallat ja mearridit lihtu obbalaš njuolggadusaid § 5 mield.
3. Bidjat johtui lassiválggaid. Fylkasearvvis lea evttohanriekti go odđa miellahtut dahje värremiellahtut válljejuvvojit riikkastivrii.
4. lešguhtege fylkasearvi sáhtta ohcamuša mield riikkastivrii bivdit válljet odđa miellahtu riikkastivrii riikkačoahkkinnáigodagas. Riikkastivra mearrida ohcamuša.
5. Mearridit luohttámušolbmuid bálká- ja bargoeavttuid.
6. Mearridit áššiid mat lea guoddaluvvon § 2 dahje § 7 čuokkis I mield.
7. Mearridit miellahttomávssu bajimus ráji §12 A, 1. čuoggá mield.
8. Giedahallat buot áššiid maid lihtostivrra miellahtut leat guoddalan.
9. Addit riikkačoahkkimii lihtu prinsihppa- ja doaibmaprogámma ja njuolggadusaid rievdademiide mearrádusevttohusa evttohusaid vuodul mat leat boahán lávdegottiin.
10. Giedahallat eará áššiid mat leat čállojuvvon áššelistui.
11. Leat organisašuvdnalađđasiid ja miellahtuid guoddalanásahus go guoská ovddeš lihtostivra-mearrádusaide.
12. Mearridit nákkuid lihtu njuolggadusaid dulkoma hárrái.
13. Válljet válgalávdegotti mas leat 5 miellahtu dábalaš riikkastivračoahkkimis giđdat ovdal juohke dábalaš riikkastivračoahkkima. Válgalávdegoddi galgá kártet ja bidjat ovdan evttohusas manemusat beaivvi ovdal riikkačoahkkima.

§ 24 Lihtostivra

1. Lihtostivrras lea mearridanváldi go unnimusat 6 dain 9 miellahtuin leat sajis. Jus leat ovttá mađe jienat lea lihttojođiheaddji jietna mearrideaddji. Jus lihttojođiheaddji lea eret, guoská dat nubbinjođiheaddjai.
2. Čoahkkimat dollojuvvojit nu dávjá go lea dárbbášlaš áššehivvodaga vuhtiváldima dihte.
3. Lihtostivrra miellahtuin ja gohččojuvvon sadjásašmiellahtuin lea boahtingeasku. Jus gohččojuvvon miellahtu ii boađe golmma čoahkkimii mannjáлага iige diedit jávkama, galgá son lihccojuvvot lihtostivrras, ja vuosttaš sadjásašmiellahtu bajiduvvot dalle fásta miellahtun.
4. Lihtočállit bohtet lihtostivrii hupman- ja evttohanrivttiin.
5. Áššiide mat gusket bargiid bálká-, virgádan- ja bargoeavttuide, searvá bargiid váldoluhttá-olmmoš lihtus buot rivttiiguin. Eará áššiide bohtet bargit iežaset árasiin geas lea hupman- ja evttohanriekti.
6. Lihtostivrra mearrádusa, sáhtta unnitlohku, guoddalit riikkastivrii.
7. Fylkkakonferánsa lea ráđdeaddi orgána lihtostivrras. Fylkkakonferánsas galgá juohke fylka leat ovdastuvvon nu olu árasiguin go lihtostivra mearrida. lešguhtege Fylkkastivra mearrida geat galget leat sin árasat. Gohččojuvvo fylkkakonferánsii unnimusat oktii jagis.

§ 25 Lihtostivrra stivrensuorgi

Lihtostivra galgá:

1. Jodjihit lihtu doaimma mearrádusaid ja riikkačoahkkima ja riikkastivrra njuolggadusaid mield.
2. Gaskaboddosaččat dohkkehit ja vuolláičállit jahkerehketdoalu ja jahkediđáhusa rehketdoallologa mield ja buktit mearrádusevttohusa riikkastivrii.
3. Ovttastahtit tariffa- ja oahpahuspolitiikkalaš gažaldagaid lihtu ja RO (LO) ulbmiliid ja progámma mield, ja njuolggadusaid mield mat leat gessojuvvon ovdan. Tariffapolitiikkalaš gažaldagat bálká- ja bargoeavttuid birra leat lihtostivrra ovdasvástádus.
4. Giedahallat luohttámušolbmuid ohcamušaid oažžut virgelobi dahje beassat luohttámušdoaimmastis, ja bidjat johtui lasihanválggaid mat biddjojuvvojit riikkastivrra ovdii.
5. Virgádit fásta bargiid lihtu virgevuodu siskkobealde maid riikkastivra lea mearridan, ja mearridit sin bálká- ja bargoeavttuid.
6. Hálddašit lihtu rudaide §10.3 mield.
7. Gohččut riikkastivrra čoahkkimiidda ja riikkačoahkkimiidda ja ráhkkanahtit áššiid mat galget giedahaljojuvot doppe.
8. Livdnet liigemiellahttomávssu §12 A, 2., 2 čuoggá mield.
9. Bearráigeahččat ahte lea tevdnejuvvon dohkálaš ovdasvástádusdáhkáduš bargi(-iid) ja ruhtadoalli(-iid) várás.
10. Mearridit politiikkalaš ja ekonomalaš fápmudusaid bargolávdegoddi mas leat jodiheddji, 1. ja 2. nubbinjođiheaddji.

3. Kap.

Mearráduusat ja báikkálaš organisašuvdnalađđasat

Mearráduusat ja fylkkasearvvit

§ 26 Ásaheapmi

Juohke fylkkas galgá leat Skuvllaid riikkalihttu fylkkasearvi. Romsa ja Finnmarku galgaba organiserejuvvot guovtti fylkkasearvin.

§ 27 Doaimmat

1. Fylkkasearvi galgá bargat njuolggadusaid mielde mat leat Skuvllaid riikkalihttu ja Norgga riikkaorganisašuvnna (Landsorganisasjonen i Norge) njuolggadusain ja prográmmain.
2. Fylkkasearvvit lea bajimus ovddasvástáduš áimmahuššat miellahtuid beroštumiid. Fylkkasearvi galgá bearráigeahččat ahte dárbbášlaš váldoluohttámušolbmot válljejuvvojit ja diedihit bargoaddá juohke šiehtadussuorggi siskkoabealde.
3. Fylkkasearvi galgá bearráigeahččat ahte čađahuvvojit báikkálaš šiehtadallamat miellahtuide giełdda, stáhta, ja eará tariffasurggiin, jus searvi ii áimmahuša dan.
4. Fylkkasearvi galgá áimmahuššat servviid doaimmat (gč. § 34.3) fylkkain/osiin fylkkas gos ii/eai gávdno searvi/searvvit.
5. Fylkkasearvi sáhtá ášahit fágajuhkosiid ja bargolávdegottiid.
6. Lea fylkkasearvvit ovddasvástáduš lea oahpahit ja gealbudahttit miellahtuid, ja dasa diehtuojohkin ja bargu dábuhit miellahtuid.
7. Njuolggadusaid mielde maid Skuvllaid riikkasearvi ja RO (LO) leat bidjan ovttasbarget fylkkasearvvit eará organisašuvnnaiguin. Fylkkasearvi galgá ángiruššat nannet solidaritehta ja ovttasbargu gaskal lihttu ja RO (LO) organisašuvdnalađđasiid.

§ 28 Miellahttomáksu ja ekonomii

1. Fylkkasearvvit ovddastusgoddečoahkkinn mearrida lihttu máhcahuvvon miellahttomávssu juohkima fylkkasearvái ja servviide (geahča § 12 A, 1. čuoggá).
2. Fylkkasearvvit ovddastusgoddečoahkkinn sáhtá earenoamáš dáhpáhusain čállit liige miellahttomávssu. Lihttostivra ferta dohkkehit dakkár mearrádusa.

§ 29 Ovddastusgoddečoahkkinn

1. Ovddastusgoddi gohččojuvvo nu dávjá go lea dárbbášlaš, muhto unnimusat oktii jagis. Ovddastusgoddi galgá gieđahallat jahkediedáhusa(id), rehketdoalu, bušehta, doaimmaplána, bohtán evttohusaid ja váłggaid jahkásaččat dahje juohke nuppi jagi ovdal miessemánu nohká. Ovddastusgoddi gohččojuvvo 4 vahku ovdal seammás go diehtu áiggi birra ja gaskaboddosaš áššelistu sáddejuvvo servviide. Servviin, klubbain ja miellahtuin lea vejolašvuoda buktit evttohusaid ovddastusgoddečoahkkimii. Evttohusat fertejit leat joavdán fylkkastivrii manjemusat 2 vahku ovdal ovddastusgoddečoahkkima. Áššebáhpiriid galgá sáddet servviide ja miellahtuide ovdal ovddastusgoddečoahkkima. Searvvit/klubbat galget váłljet áirasiid ovddastusgotti čoahkkimii ovddastanortnega mielde maid Fylkkastivra lea mearridan.
2. Jodiheaddji, nubbinjodiheaddji, ruhtadoalli ja čállit galgá váłljet sierra váłggain. Galget váłljejuvvot guokte revisora ja váłgalávdegoddi.
3. Galgá juohkit dieduid jahkediedáhusa ja rehketdoalu birra servviide.
4. Galgá váłljet áirasa/áirasiid lihttu jahkečoahkkimii.
5. Klubbaid, servviid ja fylkkaservviid dohkkehuvvon jahkediedáhusaid, rehketdoalut ja váłgadiedut galget sáddejuvvot lihttui.

§ 30 Eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkinn

Gohččojuvvo eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkimii, jus unnimusat 1/4 miellahtuin dahje searvvit/klubbat gáibidit dan dahje jus Fylkkastivra dahje lihttostivra gáibidan dan. Galgá gohččut eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkimii unnimusat guokte vahku ovdal ja sáhtá dušše digaštallat áššiid mat leat bidjojuvvon čoahkkingohččumii.

§ 31 Fylkkastivra

1. Stivrras leat unnimusat 5 miellahtu ja unnimusat 2 sadjásašmiellahtu. Fylkasearvvi riikkastivraárasat oassálastet fylkkastivrii olles riikkačoahkkináigodaga. Okta miellahttu galgá leat oahppojođiheaddji.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis. Jus leat ovttá mađe jienat mearrida jođiheaddji dúppaljieta.
3. Fylkkastivrras lea ovddasvástádus ráhkkanit ja gohččut ovddastusgoddečoahkkimii.
4. Fylkkastivra lea fylkkastivrra alimus orgána ovddastusgoddečoahkkimiid gaskkas ja jođiha barggu Daid njuolggadusaid ja prográmma mielde mat gusket lihttui ja § 27 mielde fylkkasearvviid njuolggadusaid, ja dasa lassin njuolggadusaid mielde maid ovddastusgoddi bidjá.
5. Fylkkastivra galgá doallat oktavuoda servviiguin/klubbaiguin, luohttámušolbmuiguin ja njuolga čadnojuvvon miellahtuiguin.
6. Oahppojođiheaddji bokte galgá fylkkastivra, ovttas RO stáhta (LO Stat) ja RO gieldda (LO Kommune) lihtuiguin, ja eará organišuvdnaladđasiiguin LO:s, bargagoahtit oahpahusain ja fuolahit ahte luohttámušolbmot ožžot dan oahpu maid dárbašit.
7. Lihttovivra sáhtá viidáseappot gáibidit ahte stáhtadohkkehuvvon revisor dahje revisorfitnodat mas lea stáhtadohkkehuvvon revisorat dárkkista rehketdoalu.

§ 32 Fylkkasearvviid heaittiheapmi

1. Fylkkasearvvi ii sáhte heaittihit almmá lihttovivrra dohkkeheami haga.
2. Jus fylkkasearvi heaittihuvvot mannet oamastusat (aktiva) lihttokássii.

Servviid mearráduusat

§ 33 Ásaheapmi

Bargosajiin dahje ráddjejuvvon suorggis sáhtá ohcamuša mielde lihttovivrii ásaheit searvvi. Ohcamuš sáddejuvvo fylkkastivrii mii sádde dan viidáseappot lihttovivrii mearkašumiidiguin. Fylkkastivra sáhtá maiddái ohcat ásaheit ođđa searvvi miellahttojuvku.

§ 34 Doaimmat

1. Searvviit galget bargat skuvlaid riikkalihttu ja Norgga riikaorganisašuvvna (Landsorganisasjonen i Norge) njuolggadusaid ja prográmmaid mielde.
2. Searvi galgá ángiruššat organiseret buot báikkávuostáiváldiid mat gullet searvvi organisašuvvna suorggi vuollái.
3. Searvi galgá áimmahuššat miellahtuid beroštumiid gieldda eiseváldiid ektui, earret eará fuolahit ahte válljejuvvojit luohttámušolbmot gildii gustojeaddji šiehtadusaid mielde. Searvi galgá fuolahit ahte válljejuvvo šiehtadallánlávdegoddi ja čadahuvvojit báikkálaš šiehtadallamat miellahtuide gieldda ja stáhta tariffasuorggis, vejolaččat eará tariffasurggiin searvvi organisašuvvnasuorggis. Jus lea dárbu geavahuvvo šiehtadallánlávdegoddi mii lea nammaduvvon fylkka dásis.
4. Searvi galgá jámma doallat oktavuoda earjilmellahtuiguin.
6. Searvvis galgá ovttas fylkkasearvviin leat ovddasvástádus oahpahit miellahtuid, ja dasa lassin juohkit dieduid ja dábuhit ođđa miellahtuid.
7. Searvi galgá goallastuvvot báikkálaš RO (LO) ossodahkii báikkis.

§ 35 Miellahttomáksu ja ekonomija

Searvvi jahkečoahkkin sáhtá earenoamáš dáhpáhúsain čállit liige miellahttomávssu. Dakkár mearráduša ferte lihttovivra dohkkehit.

§ 36 Jahkečoahkkin

1. Dábálaš jahkečoahkkima berre doallat ovdal fylkkasearvvi ovddastusgoddečoahkkima mañemusat ovdal cuonománu nohká. Galgá gohččut jahkečoahkkimii unnimusat golbma vahku ovdal go dollojuvvo, oktán evttohusain gaskaboddosaš áššelistui. Klubbain ja miellahtuin lea riekti buktit evttohusaid jahkečoahkkimii. Evttohusat fertejit leat bohtán searvvi stivrii mañemusat vahku ovdal jahkečoahkkima. Jahkečoahkkin galgá lágídit válggaid ja giedahallat jahkediédáhusa ja rehketdoalu. Dohkkehuvvon jahkediédáhusa ja rehketdoallu galgá sáddejuvvo fylkkasearvvi.
2. Stivra válljejuvvo jahkečoahkkimis. Jođiheaddji ja ruhtadoalli galgá válljet sierra válggain. Galgá válljet 2 revisora ja válgalávdegotti.

3. Servviid main lea dárbu, sáhtta organiseret ovddastusgottiin. §§ 28 nr. 2, 29 nr. 1 ja 2 ja 30 gostojit dalle västevaččat fylkaservviide.

§ 37 Eahpedábalaš riikkačoahkkinn

1. Galgá gohččut eahpedábalaš riikkačoahkkimii go stivra dahje unnimusat 1/4 oassi miellahtuin gáibidit dan. Lihttostivra sáhtta maiddái gáibidit ahte gohččojuvvo eahpedábalaš riikkačoahkkimii.
2. Eahpedábalaš riikkačoahkkinn sáhtta dušše giedahallat daid áššiid mat leat leamaš sivrán gohččumii. Dakkár riikkačoahkkimii sáhtta gohččut vahku ovdal.

§ 38 Miellahttočoahkkinn

1. Miellahttočoahkkima galgá doallat nu dávjá go stivra mearrida. Stivra mearrida áššelisttu ja dan galgá almmuhit ovdagihtii. Evttohusat mat leat boahtán miellahtuin 2. čuoggá mielde dan paragrafas, galget čállojuvvot áššelistui.
2. Miellahtut geat háliidit áššiid váldojuvvot ovdan miellahttočoahkkinnis, galget diedihit dan stivrii.

§ 39 Searvvi stivra

Searvvi stivrras galget leat unnimusat golbma miellahttu ja unnimusat okta sadjásašmiellahttu.

1. Jus válljejuvvu oahppojođieheadji, galgá son leat miellahttu stivrras.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis. Go leat ovtta made jienat mearrida jođieheadji duppaljietna.

§ 40 Searvvi heaittiheapmi

1. Fylkkasearvvi ii sáhte heaittihit almmá lihttostivrra dohkkeheami haga.
2. Jus fylkkasearvvi heaittihuvvo mannet alo buot oamastusat (aktivat) fylkalihttu kássiin.

Klubbaid mearrádusat

§ 41 Klubba ásaheapmi

Bargosajiin main leat moanat miellahtut galgá váldonjuolggadussan ásahtit klubba. Doppe gos ii leat praktihkalaččat vejolaš ásahtit klubba, ferte šiehtadit SR:a miellahtuid gaskkas gii galgá ovddastit SR:a bargosajis.

§ 42 Doaimmat

1. Klubba galgá bargat daid njuolggadusaid mielde mat leat Skuvllaid riikkalihttu ja Norgga riikkaorganisašuvnna (Landsorganisasjonen i Norge) njuolggadusain ja prográmmain.
2. Klubba galgá ángiruššat organiseret buot bálkávuostáiváldiid mat gullet klubba organisašuvdnasuorgái.
3. Klubba galgá áimmahuššat miellahtuid ja lihttu beroštumiid bargosajis daid stivrejeaddji lánvegottiid ja digaštalli orgánaid ektui doaimmaovttastusas.
4. Klubba galgá álggahit oahpahusa ja skuvlema miellahtuide searvvi/fylkkasearvvi várás.
5. Klubbas galgá leat ovddasvástádus juohkit dieduid miellahtuide, ja báikkálaš barggus dábuhit miellahtuid.
6. Klubba galgá doaimmahit eará bargguid maid searvvi/fylkkasearvvi dahje lihttu addá.

§ 43 Ekonomiiija

Klubba oážžu ekonomalaš juolludeami lihtus/fylkkastivrras masa lea čadnojuvvon ohcamuša ja mearrádusa olis.

§ 44 Jahkečoahkkinn

Berre doallat dábalaš jahkečoahkkima ovdal njukčamánu nohká. Galgá gohččut jahkečoahkkima unnimusat vahku ovdal oktan evttohuvvon gaskaboddosaš áššelisttuin. Miellahtuin lea riekti bidjat ovdan evttohusaid jahkečoahkkimii. Evttohusat jahkečoahkkimii fertejit boahtán klubbastivrii maŋemusat golbma beavivi ovdal jahkečoahkkima. Jahkečoahkkinnis galgá luohtámušolmmoš ja várrelahtu/várrelahtut válljejuvvot, ja jahkediédáhus ja boahtán evttohusat giedahallot. Galgá sáddet dieđu válgga birra servviide, fylkkaservviide, ja bargoaddái maŋemusat gávccii beavivi maŋjil.

§ 45 Eahpedábalaš riikkačoahkkinn

1. Galgá gohččut eahpedábalaš riikkačoahkkimii go stivra dahje unnimusat 1/4 oassi miellahtuin

- gáibidit dan. Lihttostivra sáhtta maiddá gáibidit ahte gohččojuvvo eahpedábálaš riikkačoahkkimii.
2. Eahpedábálaš riikkačoahkkinn sáhtta dušše giedahallat daid áššiid mat leat leamaš sivvan gohččumii. Dakkár jahkečoahkkimii sáhtta gohččut guokte beaivvi ovdal.

§ 46 Miellahttočoahkkinn

1. Miellahttočoahkkima galgá doallat nu dávjá go stivra mearrida, dattetge unnimusat oktii juohke kvartálas. Stivra mearrida áššelisttu ja dan galgá almmuhit ovdagihtti.
2. Miellahtut geat háliidit áššiid válđojuvvot ovdan miellahttočoahkkimis, galget diedihit dan stivrii.

§ 47 Klubbastivra

1. Klubbas galgá leat stivra.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli stivralahtuin leat sajjs. Go leat ovttá made jienat lea jodiheaddjis duppaljietna.

§ 48 Heaittiheapmi

1. Klubba heaittihuvvo go ii leat šat miellahttovuodđu. Manjemus jodiheaddji sádde dieđu searvá/ fylkkasearvá. Dakkár dáhpáhusas boahtá § 41 fápmui.
2. Jus klubba heaittihuvvo, mannet álo klubbaid oamastusat (aktiva) searvvi kássii, vejolaččat fylkkasearvvi kássii.

4. Kap.

Fágabláđđi, lávdegoddi ja ruovttusiiddut

§ 49 Fágabláđđi ja ruovttusiiddut

1. Lihttu galgá almmuhit fágabláđi "I skolen" (Skuvllas), ja dasa lassinn doaimmahit ruovttusiidduid ja leat aktiivvalaš sosiála mediain. Dat galget leat lihttu orgánat olggos guvlui ja miellahtut ja earát galget beassat geahčadit lihttu doaimma.
2. Fágabláđđi ja ruovttusiiddut galget ovdastit lihttu oainnuid ja buoremus láhkái speadjalastit oahpahušpolitihkalaš digaštallama.
3. Lihttostivra vállje vásttolaš redaktevrra, dahje lihttu sáhtta oastit bálvalusa eará fágabláđiin.
4. Vásttolaš redaktevra galgá čuovvut dábálaš preassaehatlaš prinsihpaid ja lágaidd.

§ 50 Šiehtadallánlávdegoddi

Lihttostivra doaibma lihttu šiehtadallánlávdegoddin.

§ 51 Organisašuvdnalávdegoddi

1. Organisašuvdnalávdegoddi lea lihttostivrra ráđdeaddi orgána organisašuvdnaáššiin.
2. Lávdegottis lea ovdasvástáduš divodit lihttu mearrádušaid ovdal riikkačoahkkima ja buktá mearráduševttohusaid riikastivrii.
3. Lávdegoddi galgá leat lihttostivrra/riikastivrra ráđdeaddi orgána njuolggadusaid dulkomis.
4. Lávdegottis galget leat vihtta miellahttu geain lea vásáhus lihttu organisašuvdnabarggus, daid searvvis okta lihttu hálddahusas gii lea lávdegotti jodiheaddji. Jus okta miellahttu luohpá áigodagas, de galgá lávdegotti dievasmahttit riikastivra mearrádušas mielde.
5. Lihttočáli galgá doaibmat lávdegotti fásta čállin ja sus lea hupman- ja evttohanriekti.
6. Lávdegotti doaimma galgá ruhtadit rámma vuodul mii mearriduvvo lihttu bušeantas juohke jagi.

§ 52 Oahppopolitihkalaš lávdegoddi

1. Oahppopolitihkalaš lávdegoddi lea lihttostivrra ráđdeaddi orgána oahppopolitihkalaš gažaldagain, ja lávdegottis lea ovdasvástáduš ráhkanit oahppopolitihkalaš prinsihpalaš- ja doaimmaprogramma divvuma ovdal riikkačoahkkima ja buktá mearráduševttohusa riikastivrii.
2. Lávdegotti miellahtut galget ovdastit lihttu čoahkkimiin ja konferánssain gos digaštallet oahppopolitihkalaš gažaldagaid.
3. Lávdegoddi galgá ráhkadit mearráduševttohusaid ja cealkámušaid oahppopolitihkalaš gažaldagaid birra, earret eará go lihttu hálddahus gohčču.
4. Lávdegoddi galgá lánčit digaštallama organisašuvdnaláđđasiin ođđa/čielggakeahtes oahppopolitihkalaš gažaldagaid birra.
5. Lávdegottis galget leat vihtta miellahttu, sin gaskkas okta hálddahusas gii lea lávdegotti jodiheaddji.

Jus oktage miellahttu luohpá, de galgá lávdegotti dievasmahttit riikkastivrra mearrádusa mielde.

- Lihtočálli galgá doaibmat lávdegotti fásta čállin ja sus lea hupman- ja evttohanriekti.
- Lávdegotti doaimma galgá ruhtadit rámma vuodul mii mearriduvvo lihtu bušeahas juohke jagi.

§ 53 Penšuvdnalávdegoddi

- Penšuvdnalávdegoddi lea lihtu ráđđeaddi orgána buot gažaldagain mat gusket penšuvdni.
- Lávdegotti bargosuorgi lea:
 - Viežžat dieđuid miellahtuin, Stuorradigge- ja ráđdehusdokumeantain, almmolaš penšuvdnakássas dahje sullasaš ortnegiin, ja eará gálđuin mat leat deatalaččat.
 - Bargat dieđuiguin ja ovddidit áššiid SR:a stivrrjeaddji orgánaide.
- Lávdegotti goziha ahte miellahtuide addojuvvojit dieđut I Skolen (Skuvllas), reivve, prentehusain, sosiála mediaid ja konferánsaid bokte.
- Lávdegottis galget leat vihtta áirasa. Jus muhtin miellahtut heitet áigodagas, de dievasmahtto lávdegoddi riikkastivrra mearrádusa mielde.
- Lihtočálli galgá doaibmat lávdegotti bissovaš čállin ja sus lea maiddá hupman- ja evttohanriekti.
- Lávdegotti doaibma galgá ruhtaduvvot rámma vuodul mii lea mearriduvvon lihtu jahkásaš bušeahas.

§ 54 Sámepolitihkalaš lávdegoddi

- Sámepolitihkalaš lávdegoddi lea ráđđeaddi orgána lihtostivrii buot gažaldagain mat gusket sámepolitihkalaš guovlluide.
- Lávdegotti miellahtut sáhttet ovddastit lihtosearvvi čoahkkimiin ja konferánsain gos sámepolitihkalaš gažaldagat digaštallojit.
- Lávdegottis galget leat vihtta áirasa. Jus muhtin miellahtut heitet áigodagas, de dievasmahtto lávdegoddi riikkastivrra mearrádusa mielde.
- Lihtočálli galgá doaibmat lávdegotti bissovaš čállin lihtus ja sus lea maiddá hupman- ja evttohanriekti.
- Lávdegotti doaibma galgá ruhtaduvvot rámma vuodul mii lea mearriduvvon lihtu jahkásaš bušeahas.

5. Kap.

Njuolggadusat

A - Doarjja organisašuvdnadoaimmaide

- Fylkasearvvit, klubbat ja lávdegottit sáhttet lihtus ohcat ruhtadoarjaga earenoamáš organisašuvdnadoaimmaide.
- Ohcamušas galgá leat nu dárkilis bušeahhta go vejolaš ja čilgehus doaimma ulbmiliis.
- Ohcamušas galget leat dárkilis dieđut ohcciid ekonomalaš dili birra.
- Lihtu sáhtta juolludit doarjaga:
 - doaimbagoluide mat gehččojuvvojit dárbbaslažžan doalahit organiserejuvvon doaimma organisašuvdnalađđasis mas lea heajos ekonomija, dahje eará sivaidd geažil dárbbas ekonomalaš doarjaga doaibmasis.
 - Čoahkkingoluide organisašuvdnalađđasiin main earenoamáš dilálašvuodaid geažil ii leat ekonomalaš vuoddu lágidiit njuolggadusain mearriduvvon ovddastusgoddečoahkkimiid - vejolaččat eará čoahkkimiid mat adnojuvvojit dárbbaslažžan organiserejuvvon doibmii.
 - Álggahankapitalii ođđa servviide mat ášahuvvojit.
 - Eará báikkálaš organisašuvnnalaš ulbmiliidda
 - Gihppagat organisašuvdnalađđasiid diehtjuohkin- ja čuvgehusdoaimmaid oktavuodas.
 - Golut earenoamáš diehtjuohkin-, agitašuvdna- dahje miellahttodábuhandoaimmain.
 - Báiká- ja mátkkoštangoluide oanehis agitašuvdnadoaimmain.
 - Doarjja almmuhit báikkálaš diehtobládi.
 - Báikkálaš, regionála dahje guovddáš kurssaide, konferánsaide ja čoahkkimiidda mat gusket fágasearvá dahje oahppopolitihkkii.
 - Earenoamáš guovddáš doaimmaide oahpahit, dieđuid juohkit ja oččodit miellahtuid.
- Lihtostivrras galgá leat jahkebeallásaš bearráigeahčču dakkár doaimmain.
- Riikkastivra sáhtta rievdatid daid njuolggadusaid.

B - Dárkkistanlávdegotti bargu

1. Dárkkistanlávdegoddi galgá dárkkistit daid orgánaid beavdegirjiid mat geatnegahttet lihtu sihkkarastit ahte mearrádusat mat dahkkojuvvojit čuvvot njuolggadusaid ja fápmudusaid. Lávdegoddi galgá earenoamážit deattuhtit ekonomalaš beali lihtu doaimmas.
2. Dárkkistanlávdegottis lea ovddasvástádus bearráigeahččat ahte doaibmaplána ja bušeahtha čuoovluluvvojit.
3. Dárkkistanlávdegoddi sáhtá álo áiggis gáibidit beassat geahččat lihtu dokumeantaid ja čáluslonohallama, ja gáibidit ahte luohhtámušolbmot ja bargit addet daid dieđuid mat lávdegoddi oaivvilda dárbbaslažžan doaimmahit iežas doaimma.
4. Ekonomalaš suorggis lea lunddolaš ahte lávdegoddi ovttasbargá LO revisiuvdnakantuvrra revisoriin geas lea lihttu ovddasvástádussuorgin. Ovttas revisoriin galgá biddjojuvvot plána ekonomalaš disposišuvnnaid dárkkisteapmái ja registreremii. Barggut maidda dárkkistanlávdegoddi buktá oaiviliiddis, sáhttet leat lihtu árvvuid, juolludemiid ja stuorát oastimiid hálddašeapmi.
5. Dárkkistanlávdegottis ja revisiuvnna lea iešheanalaš ovddasvástádus goappáge suorggis. Dat suorggit leat geavattlaččat veahá sikkálaga, nu ahte lea lunddolaš ovttasbargat lihtu revisiuvnain, muhto dat ii rievdat iešheanalaš ovddasvástádusa mii goappáse lea goabbatge suorggis.
6. Dárkkistanlávdegoddi galgá diehtit revisiuvnna barguid birra ja bearráigeahččat ahte revisiuvdna doaibma nugo lea jurddašuvvon njuolggadusain ja šiehtadusain.
7. Dárkkistanlávdegoddi ja revisiuvdna galgaba ovttasbargat vai oktasaš resurssat geavahuvojit beaktillis lági mielde.
8. Lávdegotti čoahkkimiid beavdegirjies galgá leat bajilgovva maid lea giedáhalla ja dárkkistan, ja makkár konklusuvnna lávdegottis leat leamaš. Beavdegirji ii berre bienalaččat čielget lávdegotti bargo- ja dárkkistanvugiid. Beavdegirji manná lihtostivrii.
9. Dan čoahkkimii mii giedáhalla jahkediedáhusa ja rehketdoalu addá lávdegoddi dieđu barggus birra ja makkár konklusuvnna lávdegottis leat iežas ovddasvástádussuorggis. Lea lunddolaš jus lávdegoddi dieđáhustatis deattuha surggiid maid revisor ii giedáhala dieđáhustatis.
10. Dárkkistanlávdegoddi mearrida ieš goas ja movt bargá daid mearrádusaid vuodul maid riikkačoahkkin lea dahkan. Ii oktage eará orgána dahje olmmoš sáhte geatnegahttit lávdegoddái gáržžidemiid.
11. Lávdegottis lea stuorra ovddasvástádus ahte ii láhttemiin dahje dadjamiin ii vuoduheamit sivahala ovttage. Dassáži go lávdegottis lea doarvái materiála addit sihkkaris konklusuvnnaid, berrejit čállosat orgánaide ja olbmuid leat jearri hámis. Lávdegoddi berre fuolahit, nu guhkás go lea vejolaš, ahte leat čálalaš duodašusat nannet konklusuvnnaid. Dakkár gáibádusat várrogasvuhtii eai galgga eastadit ahte lávdegoddi ieš ángirit iskat áššiid ja diliid, smávva várohusa vuodul dahje oassin virolaš dárkkistemiin.
12. Lihttu riikkačoahkkimii addá dárkkistanlávdegoddi ieš sierra dieđáhusa riikkačoahkkináigodaga birra, daid seamma eavttuid mielde go ahkásaš dieđáhusa.
13. Riikkastivra sáhtá, jus lávdegotti doaibma buvttiha stuorra ekonomalaš čuozašusaid, bidjat dihto ekonomalaš rámmaid doibmi.